

ABONAMENTUL

un

On. Biblioteca Universității din Cluj. e. ex.

CLUJ

401

după învoială

RUMANUL

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD,
Strada Mețianu No. 1
Tip. „Erdélyi Hirlap.”

Adunarea Națională dela Alba-Iulia a declarat guvernul dușman al poporului român!

Peste 300.000 Români la Alba-Iulia. — Națiunea a jurat să lupte prin orice mijloace pentru demiterea guvernului. — Națiunea în legitimă apărare.

Faptul adunării dela Alba-Iulia, este cuprins în moțiunea pe care a votat-o congresul partidului național-țărănesc.

Moțiunea aceasta nu este numai o critică acerbă, nu este numai o protestare, nu este numai o acuzare. Ea este un avertisment a cărui semnificație, a cărui gravitate, nu poate scăpa nimănui, mai ales dacă ai în vedere mulțimea adunată la Alba-Iulia și starea ei sufletească.

Toți câți l-au apropiat pe d. Maniu, știu și guvernul știe și el, cât este de cumplită la vorbă șelul partidului național-țărănesc. Dacă moțiunea proclamă guvernul de dușman al patriei și dacă face asupra sistemului de guvernământ monarhic observații care nu sunt greu de înțeles și nu pretează la nici un fel de echivoc, dacă, în fine, proclamă națiunea în stare de legitimă apărare și îndreptățiță la folosirea oricărui mijloace pentru înlăturarea actualului regim, — aceasta însemnează că nici un fel de insinuări sau amenințări nu pot opri lupta decisivă, al cărei început îl amarchează adunarea de la Alba-Iulia.

În starea de exasperare la care vedem că a ajuns lupta, ne întrebăm ce va răspunde partidul actualmente la cârmă.

Nimeni nu poate contesta forța, popularitatea și însuși rostul partidului național-țărănesc. Se naște întrebarea dacă încăpăținarea guvernului actual de a se menține cu orice preț mai are vre-un sens. Și, în tot cazul, față de cuprinsul moțiunii dela Alba-Iulia, care anunță o luptă dărză cum n'au prea fost pela noi, în mod firesc se pune întrebarea: înțelege guvernul să lupte și el tot așa?

Dacă da, ne aflăm în prețuia unor mari frământări politice, cari cu cât vor fi mai mari cu atât vor fi și mai scurte, dar în tot cazul vor pune mult la contribuție nervii luptătorilor politici și masselor cetățenești.

Cum nici nu se poate alt-fel, sfârșitul va fi izbânda partidului național-țărănesc.

Este păcat că lucrurile au trebuit să ajungă așa cum se oglindesc în moțiunea dela Alba-Iulia; dar o dată ajunse aci, soluția e inevitabilă.

cinstită și fermă e mai tare decât orice și voința de a îndrepta viața acestei țări pe făgașul civilizației trebuie să iasă biruitoare.

Baza morală a partidului nostru va face ca în curând să se introneze dușul care trebuie să domine toate țările și să impună guvernul pe care țara îl dorește. Trebuie să constatăm că țara e în pericol și că dușmanii se întăresc. Deci trebuie să impunem un guvern care să apere interesele țării și să lucreze pentru fericirea poporului. În această nădejde deschid congresul.

D. LUGOȘANU: Așteptăm afară acești oameni a speranță și o hotărîre. De aceea vă rog să scurtăm.

Vorbitorul cere să fie primite — și congresul admite — concluziile comitetului de direcție.

Cavântarea dlui I. Mihalache

D. MIHALACHE: Sunt însărcinat să aduc salutului organizației din vechiul regat și al țărănilor din vechiul regat. Sarcină plăcută și ușoară, dar azi după ce am văzut, ce am văzut, devine coplesitoare. Nu am văzut zeci de mii de țărani venind din cuprinsul Ardealului ci am văzut mergând în marș sufletul Ardealului. Nu am văzut simpli delegați porniți din porunca organizațiilor, ci am văzut însuși sufletul provinciilor, bucățile acestui neam. Pesteagurile lor am văzut acelaș gând «libertatea». Pe scagurile delegaților din Basarabia, răpita de muscali acum o sută de ani, am văzut scris «libertate».

I-am auzit strigând împreună cu frații lor «vrem dreptate». E tot vechiul dor, e acelaș gând care s'a strigat sub stăpânirea străină, care s'a strigat înainte și care se strigă și acum de 10 ani împotriva împii lărilor rămășițelor grecești și turcești. E dureros că națiunea aceasta după 10 ani să nu aibă alt dor decât acesta. Vă aduc hotărîrea batalionelor din vechiul regat, vă aduc hotărîrea țărănilor de acolo, vă aduc hotărîrea celor buni din vechiul regat.

Vă aduc apoi hotărîrea noastră de luptă până în ceasul când libertatea va fi și pentru noi una din bucuriile elementare și firești. Aduc hotărîrea acelor țărani care au pus temelurile acestei țări și cari sunt gata pentru cucerirea libertății individuale și sociale, țară de are libertatea națională nu prieste.

Flămânzii vechiului regat au mai dat dovezi de cecece sunt în stare să facă pentru neam. Voința de atunci nu numai că n'au răsplătit-o dar au încercat să ne subjuge. Din tranșee a năsarit soarta politică și socială a partidului nostru. Noi am ținut pe dușmani și am fost fericiți când am întins mâna țărănilor basarabeni și ardeleni.

Cum curg apele din pântecul pământului așa au curs azi valurile țărănimii spre

CONGRESUL

La orele 10 s'a întrunit congresul partidului național-țărănesc în sala teatrului «korășene» Carageale.

D. Maniu a venit în sală cu mâinile întrecărcate cu trei buchete de liliac, însoțit fiind de d-nii Vaida-Voevod, Mihai Popovici, St. C. Pop și Pan Halipa.

Toți fruntașii partidului erau profund emoționați.

Sedința congresului a fost deschisă de d. Iuliu Maniu într'un val de aplauze.

Cavântarea dlui Iuliu Maniu

Popoarele în evoluția lor întâmpină desigur multe piedici. Dacă există vre'un popor care a întâmpinat mai multe piedici, apoi poporul românesc e acela care în evoluția lui a întâmpinat enorm de multe greutăți. Peste o mie de ani poporul român după aceste plaiuri a fost iobăgit economic și împilat politic.

A reușit totuși trecând din negura secolului și în 1918 a întâmpinit chiar aci unitatea națională. Tot sufletul românesc crede că a sosit momentul ca fiecare să-și ștergă lacrimile și toată națiunea credea că va veni ceasul ca în odihna sufletească să-și întărească puterile pentru o viață mai urubună. Am crezut că poate ridica în lișniște rugăciuni.

Tihna n'a venit și zile grele de luptă au sosit, pentru poporul nostru. Ce a întâmpinit un neam vor să exploateze câțiva aslași. După ce noi am făcut adunarea istorică credeam că partidul național a sfârșit misiunea lui. Credeam că a venit vremea ca armele să fie aruncate.

Ce s'a întâmplat însă? Bucuria noastră

națională n'a putut să-și depună sabia deoparte ci a trebuit să o încingă din nou. În lupta desăsurată am văzut că ne trebuie aliați și din darul lui Dumnezeu am găsit tovarăși cari ne-au încălzit inimile.

Apoi am găsit pe fratele dulce și vânos Ion Mihalache. În urma hotărârilor congresului ținut la București am făcut fuziunea, întemeind partidul național-țărănesc. Am creiat cea mai puternică forță politică din această țară, din întreaga Europă. Realizând fuziunea în măsura în care ne-am întărit în fața noastră s'au ridicat cele mai multe piedici. Partidul național-țărănesc având ca scop să întemeieze o viață democratică bazată pe constituționalism parlamentar și pe drepturi sociale, adversarii noștri nu numai că s'au speriat dar au devenit veninoși față de noi. Prigoana a mers până acolo încât au fost răpite poporului cele mai elementare drepturi.

A fost falsificată viața parlamentară numai și numai de a nu ajunge poporul la guvernare. Năzuința noastră de dreptate a fost călcată în picioare și de asemenea au fost călcate cele mai cinste convingeri. Ați văzut cum s'au făcut alegerile. Am ajuns ea în anul trecut, să fie oprită ținerea congresului și ca de pe banca ministerială să se spună că sunt interzise întrunirile noastre. În fața acestor abuzuri am opus hotărîrea partidului nostru de a ține adunarea cu orice preț. Am ajuns la hotărîrea că rezultatul nostru a învins.

Am ținut 6 mari adunări, apoi mania festiva dela București și azi ținem congresul aci pentru a dovedi că forța pe care o dă dreptatea, învinge. Pentru a arăta că voința

Alba-Iulia. Tot ce e forță vie s'a adunat și a pus temelile uriașe ale partidului național-tărănesc. E aceasta o putere morală care nu-și găsește seamăn. Zadarnic se strărămă granițe: primejdie mare e când se ridică granițe între suflete. Numai noi cari constituim partidul național-tărănesc ne-am topit sufletele.

Am tresărit când am văzut azi viața din Alba-Iulia și dacă ași fi avut glas de arhanghel ași fi strigat: deschideți-vă, morți și gustați și voi fericirea. Să jurăm că până când sufletele nu vor trăi spiritele celor buni și până când duhul fanarului nu va fi alungat nu vom dezarma. Tinta noastră rămâne aceeași: libertate, dreptate și constituirea statului cu respectul intereselor mulțimei. Și dacă în calea aceasta vom întâlni nu pe vinovați ci pe acci ce sunt ai noștri, armata, le vom zice: voi nu sunteți ai celor ce v'au lămânzit, ei treceți aci.

Și vom spune regentei: sunteți aci nu prin voința lui Dumnezeu și nici a poporului, ci a unei părți a națiunii ca să faceți slujbă ca atunci când fiii patriei se luptă între ei să ziceți că, cărmuirea se cade celor mulți. Rostul monarhilor și al regentilor e de a produce la timp schimbările de guvern.

După 10 ani când am ajuns la falimentul din faur și din afară, regența se dă pe față sau închide ochii lăsând sistemul acesta? Nu vor sau nu pot? Ne este tot una. Scopul trebuie să fie ca Statul să se dezvolte și tot ce se opune acestui scop trebuie să dispară.

Fie că schimbăm mijloacele de luptă sau creem forme de guvernământ. Dacă tactica legală nu mai face față tacticii revoluționare de sus vom lupta prin orice mijloace pe cari ni le indică cărmuirea abuzivă și ilegală.

Cuvântarea lui Halippa.

D. PAN HALIPPA spune că aduce primul salut Ardealului. Paginile glorioase ale istoriei le-au scris popoarele și nu oligarhiile. Am venit în această cetate fiindcă avem de învățat metode de luptă pe care ardelenii le-au purtat cu rezultate. Alba-Iulia e intruparea sufletului românesc oclit în lupta pentru dreptate și libertate. Drumul acesta lung ne e răsplătit cu o imensă bucurie. Jurăm aci că nu vom dezarma până nu vom cuceri libertatea și dreptatea ce ni se cuvin.

D. ISOPESCU GRECUL: Intreb pe generali, pe conducătorii noștri, ați sunat goarna? Am venit! Suntem gata să dăm sângele nostru.

D. SEVER BOCU: Tot Banatul a depus sapele și ciocanele. Toți așteaptă dela noi mângâiere. Timpul vorbelor a trecut, să trecem la fapte.

La sfârșit s'a votat următoarea moțiune:

Moțiunea congresului.

Congresul partidului național-tărănesc cu 677 delegați din 71 de județe întruniți la Alba-Iulia cu participarea poporului român de pretutindeni, în măsură numai pomenită până acum decide:

1) Congresul din Alba-Iulia afirmă neclintită unirea așa cum a fost făcută prin hotărârile din Chișinău, Cernăuți și Alba-Iulia și prin jertfa celor 800.000 de morți.
Poporul românesc se declară hotărât să aperc până la ultima picătură de sânge unirea care este veșnică.

2) Adunarea națională din Alba-Iulia se ridică însă nu numai împotriva inamicilor externi cari voesc să revizuiască hotărârile statului nostru ci și împotriva celor cari au slăbit pozițiunea statului român și au întărit pe a dușmanului lui în zece ani de guvernare în care un regim aniconstituțional și ilegal fixat la cărma țării a mășiat unirea din Chișinău, Cernăuți și Alba-Iulia impunând provinciilor un tratament colonial, care, înșelând aspirațiunile

și visurile lui de mărire, l'a răsturnat în neagră mizerie și suferință. Cere respectarea principiilor cuprinse în actul unirii și restaurarea regimului constituțional și parlamentar fără amânare.

3) Adunarea națională din Alba-Iulia trimite salut și recunoștința sa aliaților cu cari poporul român a săngerat împreună în războiu și Ligii Națiunilor, exponențului dorinței de pace a popoarelor, rugându-i să nu identifice poporul român cu actualul guvern uzurpator contra căruia el însuși duce războiul cel mai crâncen și nici să dea ascultare dușmanilor, cari defaimă puterea de viață și de coeziune a neamului românesc.

4) Adunarea națională din Alba-Iulia constată că guvernul actual ajuns la cărma țării prin furturi de urne și lovitura de stat, prin prefacerea armatei — care trebuie să rămână o pavază a puterii noastre de stat — într'un instrument de guvernământ și abuzuri electorale, prin degradarea magistraturii, prin încercarea de terorizare și intimidare acum în urmă și asupra factorului constituțional, pe care vrea să și-l aservească, desonorează de prea multă vreme națiunea și sapă bazele existenței statului.

În consecință adunarea declară de dușman al poporului acest guvern, care funcționează de atâtea timp, aniconstituțional și ilegal, declară națiunea în stare de legitimă apărare și îndereptată la folosirea oricăror mijloace pentru înlăturarea acestui guvern.

5) Adunarea națională tăgăduiește actualului guvern orice drept de a se roști în numele țării; în deosebi îl tăgăduiește dreptul de a arunca noi sarcini asupra națiunii, de a contracta împrumu-

turi, făcute în condițiuni oneroase cu scopul de a amăgi națiunea.

6) Adunarea națională dela Alba-Iulia pretinde înaltei regente demiterea guvernului actual și instalarea unui guvern național-tărănesc prezidat de d. Maniu.

Constată cu durere că apelurile făcute lângă factorul constituțional de a acorda mai departe creditul său unui guvern ce nu reprezintă voința poporului au avut înă ecoul cu drept cuvânt nădăj.

Partidul național-tărănesc a făcut aceste apeluri îndemnat de sentimentul monarhic și pentru a evita ca poporul să solidarizeze, în îndreptățita sa revoltă, roana cu activitatea răufăcătoare a guvernului liberal. Era cu atât mai mult îndemnat partidul național-tărănesc să poartă grija unei atari solidarizări cu cât înțelegerea în care monarhiile se clatină pândind, aceeași formă de guvernământ poate menține numai rezemată pe cogenerea maselor populare care e cea corespunzătoare intereselor sale.

7) Aprobă în întregime activitatea de față și senatorilor partidului; exprimă acestora mulțumirile sale pentru lupta lamentară desășurată contra regimului liberal și ratifică hotărârile statului parlamentar în ceea ce privește activitatea în parlamentul ilegal care își are obârșii lovitura de stat din Iunie, în furturi de urne și abuzuri cari au depășit urgiile de mai înainte.

8) Biroul partidului național-tărănesc însărcinat să aducă la cunoștința înaltei regente și a opiniei publice aceste hotărârile.

Se ia apoi în discuție chestiunea de organizare a conducerii partidului și se ia în serie de hotărâri aducându-se omagii tătorilor dispăruți al partidului.

Proclamarea adunării naționale.

Jurământul solemn depus de mulțime.

Congresul s'a terminat la orele 12. În urmă truntașii au venit în piață împărțindu-se la cele cinci tribune.

În piață au fost șase întruniri.

La sfârșit a fost votată următoarea moțiune:

Moțiune.

«Marile mase venite la congresul partidului național-tărănesc din toate unghiurile pentru a învedera întregii lumi că la apatele partidului național-tărănesc stă națiunea română întreagă, ascultând glasul truntașilor dela cinci tribune prezidate de d. Ștefan C. Pop rostul preșefinte al adunării naționale dela 1 Decembrie 1918, decide:

1) În semn de respect pentru demnitatea poporului adunat aci într'un număr numai văzut la vreo adunare românească, congresul ia numirea de adunare națională a poporului românesc.

2) Adunarea națională din Alba-Iulia își însușește toate hotărârile congresului partidului național-tărănesc; exprimă mulțumita sa deplină deputaților și senatorilor pentru lupta bărbătească ce au dus-o în parlamentele nelegitime ale țării și își exprimă în deosebi încrederea sa încredere, stimă și iubire față de d. Iuliu Maniu președintele partidului național-tărănesc.

Jurământul

3) Adunarea națională decide să prezente următorul jurământ cu degetele ridicate la cer.

«Jurăm pe bunul Dumnezeu să nu încetăm lupta pentru răsturnarea acestui guvern numai printr'un decret stors mișelește regelui Ferdinand, pe patul de moarte, amănând de înalte regență și după moartea lui Brătianu. Jurăm că vom duce lupta în toate orașele și satele noastre fără odihnă și cu orice jertfă. Jurăm că vom deschide bisericile

noastre și ne vom ruga lui Dumnezeu în slujbe ca să ne dea puterea să luptăm împotriva guvernului nelegiuit.

Dumnezeu să-i bată pe cei ce strică România.

Jurăm să creăm a României nouă, liberă, mamă ocrotitoare pentru toți fiii țării.

Preoții din truntea delegaților au părțit anafură sătenilor, cari, cu mâinile ridicate au depus jurământul. Măreția ne e de nedescris.

Adunările din piața orașului

Adunarea națională a început la 12 și 30. La prima tribună din mijlocul orașului adunarea a fost deschisă de d. Ștefan C. Pop ca președinte al adunării naționale ales de către congres.

Sosind d. Iuliu Maniu, participant la această manifestare de simpatie desfășurată de oră, iar la suirea lui pe esplanadă un grup de fete din județul Alba, cântău cu un cântec ocazional închinat un omagiu președintelui partidului național-tărănesc, din care redăm prima strofă:

«Floare verde spic de grâu
A sosit domnu Maniu
A venit din București
N'a știut cum să măi vie
Să ne aducă bucurie!»

Cuvântarea lui Ștefan C. Pop

D. ȘTEFAN C. POP, mulțumesc poporului pentru cinstea ce i s'a făcut și prezida a doua adunare națională.

Să dea Dumnezeu — continuă — țării național-tărăniste — ca jertfele noastre să nu fie zadarnice. Să luați la cunoștință că dacă regența spune că nu va schimba guvernul sub presiunea mulțimii, noi îi vom răspunde: la Alba-Iulia n'au fost clicile cărciumilor și ale c

Înștiințare. Aduc la cunoștința on dame că dela **1 Mai am mutat saloanul pentru baine de dame** în noul palat Neuman Roagă și pe mai de parte binevoitorul sprijin: **Carol Noszkay.**

lor, ei unitatea și integritatea neamului.

Alle regența că poporul vrea să fie stăpân pe soarta sa. Afle că această voință a poporului e din sângele lui. Voi astăzi sunteți în Ierusalimul românilor. Nu mai voim să fim batjocoriți ca până acum. Să nu credeți că cei 10 ani de după unire s'au consumat fără folos în viața noastră.

D. ARGHIRESCU aduce salutul Bucovinei.

D. FLUERAȘ în numele partidului social-democrat care în 1918 a votat rezoluțiunea cunoscută: Vorbese azi din nou în fața dv. Rezoluțiunea din 1918 a fost călcată în picioare. Partidul național-țărănesc a început lupta pentru respectarea acestor hotăriri și noi ne-am asociat luptei. Ducem lupta împreună pentru răsturnarea călăilor și cerem alegeri libere pentru ca prin ele să ajungă la cârmă țării un guvern democratic.

Cuvântarea dlui I. Mihalache.

D. ION MIHALACHE primit cu aplauze de un stert de ceas spune: Cum se umflă apele primăvara tot așa ați alergat azi, în ziua slăntă de 6 Mai. Ce putere tainică scoate din case sutlarea românească? E spaima sărăciei, spaima că în țara bogată nu avem gospodăria, spaimă că putregaiul administrației se întinde ca o pecingine. Ați alergat cum creștinii odinioară au pornit să salveze mormântul sfânt din mâinile furcilor.

Aci plutesc sufletele lui Horia, Cloșca și Crișan, căci cei ce pier pentru libertate nu pier, ei ideile lor rămân urmașilor lor.

Aci conștiința națională a răsunit pentru a doua oară. Acum după 10 ani, când am văzut cât de dulce e libertatea națională, am alergat aci să cucerim libertatea individuală și socială, să tragem cu tunu, conștiinței la București.

Loviturile de aci vor sparge urechile surzitor. Dar dacă totuși în becurile băncilor oligarhice din București se va ascunde vreunul vom face din fiecare cetățean un inlanterist, ca cu baioneta să-i scoatem din burtog. Aceste steaguri nu se pot întoarce înapoi înfrante. Jurăm aci să punem viața noastră la dispoziția patriei a unei patrii însă care încetează de a mai fi a ciocoilor.

Discursul dlui Maniu

V'am chemat. Ați venit. Vă mulțumesc. V'am chemat că nu vrem să mai fim slugi și săraci în țară proprie. V'am chemat ca împreună să mărturisim că nu mai vrem să fim iobagi pe pământul udal de sângele străbunilor. De ce au fost arși pe rug Horia, Cloșca și Crișan?

De ce a fost păimuit Avram Iancu? Ca noi să rămânem robi? De ce am făcut unirea? Ca să fim robii unor ciocoi și oligarhi? De ce adunarea națională a dat drept de vot? Ca să ni-l fure? De ce suntem fiii neamului acesta? Ca să fim batjocuriți? De bună seamă că nu.

De aceea să strigăm să ne audă la București, că nu mai vrem să suferim, să fim batjocoriți. Dacă noi prin toți vitejii și martirii am zdrobit trei împărății, desigur vom putea zdrobi câțiva ciocoi cari vor să țină poporul subjugat. Să strigăm deci: nu mai suferim robia aceasta. Mergem la regența la București și vom spune: să plece guvernul imediat.

Voi cari ați dus lupta pentru eliberarea națiunii să voiți și mai departe ca să cucerim libertatea și dreptatea.

Poporul strigă: jos guvernul.

*

În mijlocul adunării se intonează «Deșteaptă-te române».

Cuvântarea dlui Mihai Popovici

Când am venit la Alba-Iulia tiranii ne spuneau: nu vă duceți în cetatea croismului neamului românesc și lăsați să rămână curată ca un simbol. Noi am batjocorit cetatea? De 10 ani țara a fost sărăcită prin stăpânirea liberală.

De 10 ani poporul de eroi e în continuu batjocorit. Noi am venit să spălăm murdăria. S'a sfârșit cu vremea cuvintelor; începe vremea faptelor. Azi voi veți spune hotărît cuvântul, că guvernul nu e al țării.

Nu e al poporului. De azi înainte pentru noi nu e decât guvernul Maniu. De azi înainte să nu mai ascultați decât cuvântul președintelui partidului național-țărănesc. Vocea poporului e cea a lui Dumnezeu și dorința poporului e cea a lui Dumnezeu.

Protopopul IOSIF BLAGA spune: Nu m'am despartit de popor și nici nu mă

voiu despartii. Mergeți cu preot cu crucea în frunte.

D. Dr. AUREL DOBRESCU: Ce să vă spun? Că liberalii au mâncat ca lăcustele? Să vă spun că gazda bună nu mai are din ce să cumpere sare și tabac? Sau să spun că guvernul a distrus până și gospodăriile satelor? Vă voiu spune însă altceva: un lucru mare. Dreptatea unui popor nu se cerșește, ci se ia prin luptă dărză. Nu e demn pentru un popor descendent din romani să sufere jugul.

Cuvântarea dlui Aurel Dobrescu

D. dr. Aurel Dobrescu și fiica marelui tribun dela Făgăraș, dumișoara dr. Senchea, care însoțește pe deputatul de Făgăraș, au fost purtați pe umeri de popor.

Au mai vorbit d. dr. Stanciu în numele lineretului țărănesc și ați frunțați ai partidului.

Intrunirea din fața Băncii „Isvorul”

Prezidează d. ISOPESCU-GRECU, vice-președinte al organizației bucovinene.

În jurul tribunii, sunt adunați zeci de mii de săteni, majoritatea lor din munții Apuseni și din Bihor.

Cuvântarea delegatului partidului social-democrat.

D. TITEL PETRESCU, delegatul partidului social-democrat:

În cîrșul istoric Alba-Iulia unde partidul social-democrat a votat acum 10 ani, pentru desrobirea și unitatea poporului, azi el se adună din nou, alături de partidul național-țărănesc pentru a afirma voința sa hotărîtă de a impune libertatea în țara românească.

Drepturile și libertățile publice sunt călcate în picioare de guvernul de împilare liberal.

Guvern arbitrar, impus cu silnicie, prin fraude și hoții electorale, el a adus sărăcia și cea mai aspră tiranie pe întreg eprinsul țării.

De zece ani, ne stăpînesc cu stare de asediu și cenzură.

Poporul scos din legalitate, declară ilegal guvernul și proclamă adunarea de azi, ca adevăratul parlament al țării.

Nu mai un guvern de libertate și democrație va putea introduce și în România mai multă bogăție pentru toți, mai multă dreptate socială. Voința țării e: Jos guvernul liberal. Trăiască libertatea!

Cuvântarea dlui Vaida-Voevod

D. AL. VAIDA-VOEVOD spune:

Sunt 23 de ani de când am venit mai întâi în ținuturile bîhorenilor, trimis de conducerea partidului național.

Sunt mîndru de bravura celor de pe valea Ampoiului, de pe valea Mureșului.

Arați apoi curajul cu care mocanii, Moții și Mureșenii votau pe față cu dînsul, cu riscul «solgăbirăului», și astfel, dacă a făcut ceva în viața politică, a făcut-o datorită lor.

Suntem porecliți «regionaliști» și că vrem să ne rupem de frații din regat. De ce? Pentru că am spus că vrem ca ardelenii să nu fie sclavi.

Sunt regăteni, frați iubiți ai noștri, pentru că una le e gândul și sufletul și lăptă.

Dar nu vrem să fim frați cu acci regăteni cari până azi vorbă bună nu ne-au dat și nici legi bune nu ne-au făcut.

Suntem făloși ca români când ni se trimite din regat câte un magistrat sau prefect care e de treabă.

Dar dacă ne trimet d'acolo oameni desculți, cari sosind aici, ne bagă mîna în buzunare, ce să facem?

Și de ce ni se trimite încoace acești hoți? Fiindcă sunt liberali? Atunci ce să ni-i trimeată dela București, fiindcă avem și noi mișcii și criminali noștri cari au trădat și s'au vîndut pe banii lui Iuda.

Bunii români din Regat să ne dea mîna să scăpăm țara și de mișcii noștri și de ai lor.

Alianța cu socialiștii

Am făcut tovărășie cu socialiștii, ni s'a spus că am făcut tovărășie cu... bolșevicii cu comuniștii!

Partidul nostru a sporit însă, că nimeni n'a crezut că noi suntem bolșevici și că socialiștii sunt dușmani țării.

Partidul socialist e un partid muncitoresc care stă ca un zid între bolșevici și țară, pe care o apără, cu convingerea lor în contra ideilor și acțiunilor bolșevice.

Un popor nu poate governa cu baioneta și cu schingiuituri.

De ce se tem ei să ajungă partidul nostru la putere?

Fiindcă vrem să schimbăm Asia în care trăim, într'o Europă înfloritoare.

Fiindcă vrem ca jandarmul să nu mai fie instrumentul politicianilor.

Fiindcă vrem ca leciorii noștri cari merg la oaste să fie bine îmbrăcați și bine hrăniți. Să avem o oaste bună și tare.

VOCI: Trăiască armata.

D. VAIDA: Fiindcă nu mai vrem să se fure banii țării.

Fiindcă vrem ca în fruntea țării să stea omul acela care a fost un model de cinste și virtute: Iuliu Maniu.

Noi vrem ca sub guvernul Iuliu Maniu, să înceteze hoțiile și cei ce păzesc legea, s'o păzească.

Glasul vostru va pătrunde până la urechea înaltei regențe care are datorita să se fie de legi și un guvern fără de legi, să-l dea deoparte.

Dacă nu se va ajunge aici, atunci Iuliu Maniu și noi ne vom retrage și poporul își va face singur dreptate.

Cuvântarea dlui Iuliu Maniu

D. IULIU MANIU: Fraților! V'am chemat, ați venit, vă mulțumesc.

Ați venit din județe îndepărtate, ca să strigați că nu mai suferim guvernul liberal.

VOCI: Jos cu el!

D. MANIU: Ați venit la chemarea noastră ca să spuneți lumii întregi că nu mai vreți să fiți săraci în țară bogată și robi în țara voastră proprie.

Ați venit, ca, cu noi împreună, să spuneți tuturor că: E destul!

Ați venit ca, într'un gând și suflet să

Proprietarii de băi, hoteluri și sanator

decu oferim mobilele noastre fabricate din cea mai bună calitate cu prețuri modeste, la cerere trimitem tarit:

Frații Fleischer fabrică de mobile de fer Arad,

Strada Russu Șirianu No. 15.

operă în interesul lor propriu dacă camerele lor le desinfectează contra vermiilor prin aranjarea **mobilelor de fer și aramă,**

strigăm: Vrem libertate și dreptate!

Și dacă pentru libertate și dreptate am putut să sdrobim o împărăție puternică, vom putea sdrobi și pe ciocoișii liberali.

Vă mulțumesc din sufletul meu românesc și vă spun să trăiți mulți ani!

Cuvântarea dlui I. Mihalache

D. ION MIHALACHE: Fraților! Am venit aici în cetatea Alba-Iulia, să punem viața noastră la dispoziția comandantului oștirea partidului național-țărănesc.

Se dărâmam zidurile Sodomei și Gomorei liberale, care ascund multe păcate în dosul lor.

Vrem să dărâmam un sistem de guvernământ care descompune conștiința națională.

Vrem să introducem un nou sistem de guvernare, care să ridice de jos în sus pe cel drept și cinstit până la cele mai mari trepte.

Gospodăria pe care o vrem, e a obștei, nu a clicilor liberale.

Munca să îmbogățească pe cel ce muncește, nu pe cel ce o speculează.

Banii să nu mai curgă pe albiile băncilor liberale, iar cel cinstit să nu mai fie prigonit.

Vroim o Românie în care sufletul fiecărui să fie sufletul tuturor.

Am făcut, noi și voi, nu ei, o Românie-Mare. Zi cu zi ei dărâpană ceea ce noi am făcut, temelile țării se slăbesc. E datoria noastră să ne mobilizăm încă odată.

Să punem în bătaie tunul națiunii românești mobilizate.

Trebue să scăpăm Românie-Mare. N'o scăpăm de cât prin libertate și dreptate.

Pentru libertate am venit aici. Nu plecăm fără ea.

Cuvântarea protopopului Albei-Iulii

PARINTELE ALEXANDRU BABA face un istoric al luptelor de desrobire date în Alba-Iulia și în jurul ei, de-alungul veacurilor.

Azi îmi revine mie, protopopul Albei-Iulii, sarcina plăcută ca, cu crucea în frunte să pecetluiesc gândurile noastre bune pentru garantarea libertății și dreptății.

Citește apoi jurământul care e repetat de întreaga mulțime, cu brațul drept ridicat spre cer.

Aceiași oratori au vorbit de la celealte tribune ridicate în marea piață din Alba-Iulia. Erau 5 tribune pentru marea lume de peste 300.000 țărani români adunați pentru ziua desrobirii politice a neamului românesc în istorica cetate alui Mihailu Viteazul, Horia, Cloșca și Crișan și a zilei de 1. Decembrie 1918 în rândul cărora se înscrie cu litere de aur ziua de 6 Maiu 1928.

Concomitent cu aceasta manifestare națională din Alba-Iulia, a cărei grandoare a impresionat și reprezentanții presei străine convingându-se de vitalitatea și conștiința cetățenească a neamului nostru au mai fost și alte 5 întruniri la București, Iași, Cernăuți, Craiova și Brăila la cari s'a remarcat deosebit de marea afluență a cetățenilor și a căror număr la aceste 5 adunări se citrează la aproape 200.000 de cetățeni.

La București, unde s'a înregistrat și o ambuscadă cu reprezentanții forței publice, a prezidat d. Virgil Madgearu, luând cuvântul dnii D. R. Ioanițescu, Ed. Mirto, Pompiliu Ioanițescu, D. Dobrescu, general Holban etc.

La Iași a prezidat marea adunare d. deputat Costăchescu prof univ., la Cernăuți d. prof. univ. Săuciu-Săveanu, luând cuvântul între alții și d. deputat Răutu, la Craiova au luat cuvântul între alții și d. senator I. Răducanu și d. deputat Potârca, iar la Brăila a prezidat mulțimea entuziasmată d. Orășeanu președintele organizațiilor locale.

Roadele inevitabile și iminente a acestor grandioase manifestațiuni a conștiin-

ței românești și cetățenești nu vor întârzia mult, după ziua de 10 Maiu vom avea guvernul dorit, prezidat de Iuliu Maniu. Am jurat aceasta și așa și va fi!

A P E L.

Prin aceasta rugăm deponenții instituției noastre cari au la noi depuneri peste 10.000 Lei și cari până în prezent nu au subscris declarația de moratoriu, să binevoiască a se prezenta de urgență în biroul institutului între orele 9-12 a. m. și 3-5 p. m., aducând cu dâșni și libelele de depuneri.

„VICTORIA”

Institut de Credit și Economii.

Nr. 7.311—1928.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru furnizarea pentru Uzinele comunale a 15.000 kgr. tuburi de fontă pentru presiune, în ziua de 2 Iunie 1928, ora 10 a. m. se va ținea licitație publică cu oferte închise și sigilate în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 101) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Direcțiunea Uzinelor comunale Arad, în orele de serviciu.

Arad, la 30 Aprilie 1928.

SERVICIUL ECONOMIC.

Nr. 9.161—1928.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru furnizarea a 4.000 kgr. țevi de plumb pentru presiune și 1.500 kgr. plumb moale pentru Uzinele comunale Arad, în ziua de 5 Iunie 1928, ora 10 a. m. se va ținea licitație publică cu oferte închise și sigilate în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 101) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caietul de sarcini se poate vedea la Direcțiunea Uzinelor comunale Arad, în orele de serviciu.

Arad, la 30 Aprilie 1928.

SERVICIUL ECONOMIC

„CARLES” mare magazin și fabrică de rufe pentru bărbați Arad, Strada Meșianu 4. fost locul Vândor mare magazin de ciorapi mărunțuri și tricotaj fabrică din material de prima calitate toate soiurile de rufe bărbești care se găesc cu prețuri eftine faceți comandă de probă și-o să vă convingeți despre eftinătate.

Redactor responsabil Dr. Bărbusiu.

Iosif Muzsay

ARAD, vis-a-vis cu teatrul

Tariful de primăvară:

Costum moda de primăvară	Lei 1600
Costum fană curată	2450
Costum covercot la modă	3150
Pardisiu de primăvară	1950
Ulster la modă	2350
Ulster covercot ori raglan	3500
Pardisiu fregoli	2100
Pardisiu de gumă	860
Costume de școala după ordin	1600

Ortole după măsură
Mare magazin de postăvorie

— NECROLOG. Aurel baron Popp a încetat din viață la 8 Maiu 1928 în etate de 61 ani. Inmormântarea a fost la 11 Maiu 1928 orele 11 dela locuința din Str. Emilianescu 40.

URANIA

Dela 15 Maiu

Valencia

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

CINEMEMATOGRAFUL ELISABETA.

Azi

„CIRCUL” (Omul cu doaua dețete)

Reprezentațiile încep la orele 5, 7 și 9

APOLLO

Dela 12 Maiu

ODETTE

Rep. incepe la orele 5, 7 și 9

Culorile de priăvară cel mai frumos vopsește și curățe

HOSZPODAR

vopsitor Arad, Str. Strolescu No. 13.

Cadou de Paștel

Piane și Pianine

cele mai frumoase și mai bune calități dela Lei 45 până la Lei 80

cu coardă încrucișată și pedal de harță

Stingl, Wirth, Hamburger, Wiener Genossenschaft, Lauberger & Closs, Hoffmann, Tettborn, Parttari, Vendl & Lung, Luner. Piane folosite cu prețuri eftine la MELIS ARAD, PIAȚA AVRAMIANCU No. 21.

Dela Judecătoria Rurală Nădlac. Nrul execuțional 40—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegat executor judecătoresc regesc, prin acesta publică că în urma decisului Judecătoriai Rurale Nădlac No. 379—1927 și G: 402—1928 în favoarea lui Bernard Sternheim, reprezentat prin Dr. Gavril Buck, pentru suma de 1621 Lei capital și accesorii se defige termen de licitație pe ziua de 18 Maiu 1928 ora 4 p. m. în comuna Nădlac (Sălaș), unde se vor vinde la licitație publică: 1 trăsură de culoare galbină în stare bună, 1 iapă neagră de 4 ani.

Toată acesta mobilă sa prețuit în sumă de 7000 Lei.

Nădlac, la 7 Maiu 1928.

Delegat Executor: D. FEIER m. p. Pentru conformitate Impiegat: Indiscifrabil.

Dela Judecătoria Rurală Nădlac. Nrul execuție 41—1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegat executor judecătoresc regesc, prin acesta publică că în urma decisului Judecătoriai Rurale Nădlac No. 70—1927 și G: 562—1928 în favoarea lui Stefan Szlancsics, reprezentat prin Dr. Gavril Buck, pentru suma de 900 Lei capital și accesorii se defige termen de licitație pe ziua de 17 Maiu 1928 ora 3 p. m. în comuna Nădlac sub No. 93, unde se vor vinde la licitație publică: 1 mașină de trierat garantată complectă marcă «Hofherr Schrantz».

Toată acesta avere mobilă sa prețuit în sumă de 20.000 Lei.

Nădlac, la 7 Maiu 1928.

Delegat Executor: D. FEIER m. p. Pentru conformitate Impiegat: Indiscifrabil.

Tipografia Aradi Hirlap nyomdaüzeme.